

Andrzej Wróblewski

DRUGI NUMER „PRZEGLĄDU ARTYSTYCZNEGO

„Echo Tygodnia“, 1950, nr 19, s. 5.

Drugi numer Przeglądu rozpoczyna artykuł Janusza Boguckiego o Matejce. Matejko, jeden z największych naszych artystów, był w czasie przewagi formalistycznej sztuki u nas ostro krytykowany za braki formalne. Zapominając o jego ogromnym znaczeniu w wychowaniu szeregu pokoleń w poczuciu potęgi narodu, niektórzy krytycy interesowali się tylko jego kolorem i kompozycją, i znaleźli powody żeby za kolor ściśle lokalny i kompozycję silnie związaną z heroicznym tematem obrazu potraktować Matejkę jako kiepskiego malarza. Ciekawy artykuł Boguckiego, udokumentowany reprodukcjami, analizuje twórczość Matejki i w oparciu o wyniki tej analizy charakteryzuje go jako nieświadomego wprawdzie, ale nie mniej twórczego poprzednika sztuki naszych czasów, który podobne naszym trudności umiał rozwiązać żarliwością, wolą i wyobraźnią wielkiego narodowego artysty.

Dwa dalsze artykuły poświęcone są *Ogólnopolskiej Wystawie Plastyki* 1950 r. Pierwszy, to obszernie omówienie prac i autorów wystawy. Drugi zawiera wypowiedzi niektórych wystawców, wyjaśniające ich stosunek do metod i celów sztuki realizmu socjalistycznego. Mówią o tym: Juliusz Krajewski, Zygmunt Radnicki, Marek Włodarski, Tymon Niesiołowski, Jerzy Fedkowicz, Włodzimierz Zakrzewski.

Tłumaczenia w omawianym numerze „Przeglądu Artystycznego” przynoszą bardzo ciekawe wyjątki z pracy Jerzego Plechanowa pt. *Sztuka i życie społeczne*. W przetłumaczonym fragmencie analizuje on twórczość Leonarda da Vinci, impresjonistów i kubistów, dochodząc do przeciwstawienia tych ostatnich – pierwszemu, dekadentów i formalistów – realności. Analiza Plechanowa jest przy tym bardzo wszechstronna, ponieważ opiera się on nie tylko na pracach, ale na wypowiedziach i deklaracjach ideologicznych samych artystów.

Tłumaczone również z rosyjskiego są informacje o najmłodszych malarzach ZSRR, wychowankach ostatnich lat radzieckiego szkolnictwa artystycznego. Do artykułu są dołączone reprodukcje ich prac. Dla przeciwstawienia znajduje się dalej praca [Ada] Reinhardta na temat „najwspółczesniejszych formalizmów” zachodnio-europejskich.

Numeru dopełniają: *Spacer laika* (wypowiedź o *I-iej Ogólnej Wystawie Plastyki* [Ogólnopolskiej Wystawie Plastyki]) i kronika kulturalna krajowa i zagraniczna. Dodane są dwie wkładki – reprodukcje prac z wystawy: kolorowa reprodukcja obrazu Włodzimierza Zakrzewskiego *Towarzysz Bierut wśród robotników* (III nagroda), oraz zdjęcie rzeźby Hanny Stachurskiej: *Do szkoły po wiedzę* (II nagroda).

